

Málsliga støðan hjá føroyskum skúlabørnum:

Er góð og batnar

– Ein av setningunum hjá økkum er at alt frálærutilfar skal verða á føroyskum, sigur form. fyri móðurmálslærarar, Magni Joensen

Tað veldst um hvørjum tú lurtar eftir, um tú vil hava at vita hvussu støðan hjá móðurmálinum er í dag. Fleiri láta illa at, okkar mál er í stórum vanda, men tað eru onnur sum ikki halda at støðan er so hættislig.

Formaðurin í Føroya Móðurmálsárlærafelag, Magni Joensen er ein teirra.

Hvussu er málsliga støðan hjá børnunum í skúlunum?

– Eg haldi, hon er góð og hon batnar. Frálærutilfarið er alt annað enn fullkomið enn. Vit eiga ov fáar føroyskar bókur til tær ymisku lærugreinar, men stór

framstig verða gjørd, sigur Magni Joensen.

– Eisini eru allar frammi-hjá bókurnar sum koma út á føroyskum stimbrandi lesnaður hjá børnunum. Tey eru í dag von at lesa føroyskt. Her hugsi er serliga um barnabókurnar, sigur Magni Joensen.

Seinasta leygardag helt Móðurmálsárlærafelagið aðalfund í Norðurlanda-húsinum. Limatalið er 201 limur og meginparturin av hesum eru lærarar. Magni heldur at felagið eisini er fyri onnur sum hava við móðurmálið at gera. Hann hugsar um fólk sum arbeiða

í barnagørðunum og upp til hægstu skúlarnar. Fjölmið-lamir átta eisini at verið við.

Føroya Móðurmálsárlærafelag hevur stovnað eitt bókaforlag, Sprotin. Hetta forlag hevur givið fimm bókur út seinasta árið og allar hesar kunnu nýst í frálæru í føroyskum. Eisini hevur felagið stovnað ein bókaclubba og í honum eru 180 limir.

– Felagið arbeiðir í løtuni við at skipa fyri eini royndarfrálæru. Vit ætla at byrja við einum skúlaflokki, helst fyrsta flokki, men møgulega einum triðjaflokki. Hesin flokkur skal bert nýta før-

oyskt frálærutilfar. Lærararnir skulu fáa tilfarið til vega, sigur Magni Joensen.

– Tað eru nógvar lærugreinar enn sum nýta danskt frálærutilfar. Eitt nú verður undirvíst í kristni øll árin til tiggjunda skúlaflokk. Men aftaná sjeýnda skúlaflokk er bert danskt og norskt frálærutilfar tókt, sigur Magni Joensen.

Í nevndini í móðurmálsárlærafelagnum sigur umframt Magna, Rúni Bjarkhamar, Hervør Jørgensen, Óli Wolles og Jonhard Mikkelsen.

jústinus

Nýggi ovastin á norsku vaktartænastuni:

Kanónin er ikki til pynt

– Vit eru til reiðar at skjóta eftir veiðutjóvum, gevur stjórnin okkum boð, sigur nýggi ovastin á norsku vaktartænastuni, Lars Terje Sætre

Norska vaktartænastan »Kystvakten« hevur fingið nýggja ovasta. Hann eitur Lars Terje Sætre og avloysir Torstein Myhre, sum føroyskir fiskimenn kenna til.

Í norska blaðnum Fiskaren er ein lýsing av nýggja ovastanum og hann er ein maður, sum hevur bein í nøsini.

Sætre verður spurður, hvat hann vil gera, um fremmand skip fara at veiða í verndarøkinum við Svalbard. Hann varð spurður, um teir fóru at nýta kanónimar?

– Eg síggi soleiðis uppá at nýta kanónina, at vit gera eitt arbeiði fyri okkara arbeiðsgevara. Um stjórnin vil hava at vit skulu skjóta, so skjóta vit. Men tað er upp til onnur at taka sær av fólkarættarlígu trupulleikunum sum verða tengdar at slíkum atgerðum, sigur Lars Terje Sætre.

– Vit eru altíð tilbúnir at nýta tey tól vit eiga fyri at

verja norsk rættindi. Kanónimar umborð á vaktarskipunum eru ikki til prýðis. Men høvuðsendamálið við teimum er at ræða veiðutjóvar. Vit vóna altíð, at tað ikki verður neyðugt at loysa skot av, sigur Lars Terje Sætre.

Ovastin heldur, at skipanin við at vaktartænasta er ein partur av sjóverjuni er ein góð skipan.

– Vit hava fyrimunir av umsitingini hjá sjóverjuni. Vit hava fyrimunir í ðarar mátar. Tað verður eisini verri at fáa fólk til vaktartænastuna, um vit ikki eru saman við sjóverjuni. Í dag hava vit somu arbeiðstreytir sum manningarnar umborð á herskipunum og vit hava somu karrierumøguleikar.

Ovastin fyri vaktartænastuni er fastur limur í ovastu herleiðsluni hjá norsku verjuni.

jústinus

Sundaberg er farin útaftur:

Endar í rættinum

– Vit hava veitt trygd fyri 900.000 krónum, men vit góðtaka als ikki nakra bót. Málið kemur fyri í juli, sigur Svend Thulesen

Sundaberg er farin aftur til fiskiskap. Fyri eini viku síðan, friggjadagin í farnu viku, fekk hann boð frá einum norskum vaktarskipið um at sigla inn á Båtsfjorden í Norður-noregi. Menn av vaktarskipinum høvdu verið um borð og teir høvdu kannað lastina.

– Sundaberg hevur 80 tons av saltfiski inni. Norðmenn máldu seg beinanvegin til 110 tons av saltfiski, men síðan

hava teir kannað lastina neyvari, meðan báturin hevur ligið inni og nú siga teir at hann hevur 90 tons av saltfiski. Teir hava slakað við 20 tons, sigur Svend Thulesen, reiðari.

– Vit kunnu als ikki góðtaka manngongdina hjá norðmonnum. Serliga ikki, tá menn av einum øðrum vaktarskipi fjúrtan dagar frammanundan høvdu verið umborð og kannað lastina. Tá var samsvar millum tað skiparin hevði givið upp og tað teir máldu seg til. Í

teir fjúrtan dagarnar hevði Sundaberg saltað bert tveý tons av fiski afturat, sigur Svend Thulesen.

– Vit hava veitt trygd fyri 900.000 krónum fyri at fáa skipið útaftur. Men vit góðtaka als ikki nakra bót. Málið kemur fyri í rættinum í juli í ár, sigur Svend Thulesen, reiðari.

Tað er mangan stríð millum norsku vaktartænastuna og útlendsk skip um hvussu saltfiskur verður umroknaður. Skipið eigur kvotu av rundum fiski og stríðið er um hvussu nógv fiskurin

vigar, tá hann liggur flaktur í salti. Fiskurin lætnar eisini munandi, tá vætan setir úr honum í saltinum.

Føroyingar hava eitt annað mál gangandi við-vikjandi umrokning av saltfiski. Tað er málið um Antuut, nú Ljósafelli. Tað málið er ikki endaliga avgreitt enn í rættinum í Noregi.

Føroyska kvotan í norskum sjógvum er uppfiskað og bátarnir hava seinastu tíðina roynt á gráu leiðini. Skálaberg er á veg heim. Enniberg er heimkomin.

jústinus